

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI 48-AS FÜGGTELLENSÉGI KOSSUTH-PART POLITIKAI LAPJA
A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG” ÉS TÖBB EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap
ELŐFIZETÉSI ÁRA: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. KÜLFÖLDRE egész évre 12 K. Községi előjárók, papok és gazdasági egyéni tagok egész évre 8 K, t. utók, közsegi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. Helyközi telefon 15. sz. egy példány ára 10 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETE GH PÁL
LAPTULAJDONOS.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk. Hivatalos hirdetések 100 szög minden szö 6 fillér, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm. 8 fillér, többzori közlésnél 6 fillér. Nyilt-tér so a 1 K. Dljak előre fizetendők. — M. kir. postatakarékpénztárj osek- és kiéring 10,489. szm

A székely nemzethez.

A 48-as függetlenségi Kossuth-párt Szózatot intézett az ország választó polgáraihoz.

Elmondja, hogy az országgyűlés fölösztatása ex-lexben törvénytelen volt. Majd a Khuen-Héderváry-féle 67-es kormány-nyal és a Munkapárttal foglalkozik, a melyek minden téren lemondást, örökös gyászfátyolt hirdetnek és egyetlen nemzeti föladat teljesítésére sem vállalkoznak.

Az új kormány programja — mondja a 48-as Kossuth-párt — *nemzeti lemondás*.

Ezen az áron ő szerintük biztosítható a béke és föntartható az alkotmányosság látszata.

A nemzet föladataul a munkát tüzték ki: holott a munka csak eszköz a boldogulásra, de önmagában nem lehet cél.

Azt követelik, hogy a nemzet ne törekedjék természetes jogait fejleszteni s e téren egyáltalán ne legyen akarata.

Ezelőtt ez a rendszer magának vallott minden felsőbb akaratot és úgy tette magát, mintha ez a többség és a kormány akarata lett volna.

Most fölöslegesnek véli ezt az álarcot is, melylyel a parlamenti kormányforma látszatát megövtá, de lényegét elsorvasztotta.

Most magát a nemzetet akarja elsorvasztani, mint ahogy az akaratnélküli nemzet elsorvad.

Nem ilyen nemzet élt egy ezredévig e hazán.

Nem ilyen nemzet védte meg e sokat szenvedett országot.

A nemzetet megtévesztik azzal, hogy békét hirdetnek az uralkodóval, melyet mi is keresünk; de ők a némán engedelmeskedő nemzet nyugalmát, mi a megelégedettét keressük. Ők a jogföladásban találják meg az egyetértést a királlyal, mi a király meggyőződésében keressük, s ama meggyőződés fölkelésében, hogy kívánalmaink nemcsak jogosak, hanem a dinasztia érdekét is védik, mert azt a nemzetet erősítik, mely nem gravitál kifelé, míg Ausztria minden egyes nemzetének van gócpontja a külföldön.

A megadás nem oszlatja el a vágyódást, de fölhatalmazza, míg végre erőszakosan kitör. A megelégedés a korona iránti hűséget táplálja; mert intézményeit csak egy szabad nemzet szeretheti.

Mit jelent a név, mit jelent az irányzat: *nemzeti munka?*

Azért, hogy a munka nemzeti legyen, a nemzetnek kell hogy használjon, nem pedig egy más államnak és ez állam közgazdasága gyarapításának.

Az új kormány ellenben elfelejti mindazt a törekvést, a mely a nemzeti munka egész gyümölcsét Magyarország számára biztosíthatná.

E biztosítás a gazdasági önállóságban rejlik, mely nélkül a nemzeti munka nagy része a szomszéd Ausztriának jövedelmez.

A gazdasági közösség, a mezőgazdasági termények egyedüli, tehát olcsó vevő piacává teszi Ausztriát, Magyarországot pedig az osztrák iparcikkek drágán vevő piacává; rendkívül megnehezíti az ipar fejlesztését, s ezzel jobbra elzárja az emberi kereset jövedelmezőbb ágáól.

Ausztria számára elemi cikkeket, gyárai számára nyers anyagot szolgáltatunk és saját nyers anyagunk nagy részét földolgozva visszavesszük. Ez nem más, mint a gyarmati lét megörökítése. A gyarmat is fejlődhetik, de a korszerű fejlődés versenyében nem halad olgy gyors léptekkel, mint haladnak a független államok.

Egyetlen nemzeti föladat teljesítésére sem vállalkozik az új kormány.

Az egész utolsó nemzeti küzdelmet meddővé akarja tenni; visszaszorítani a nemzetet oda, a hol öt év előtt volt.

Ilyen kormány és ilyen párt jött létre az ősi magyar átok, a széthuzás, a pártoskodás következtében. Kossuth ezután elmondja a függetlenségi párt kettészakadásának ismeretes történetét.

A helyzet fölborult, írja Kossuth. Az osztrák összbiradalmi eszme előharcosai, akik folytonos gyűlölettel ólálkodnak ellenünk Bécsben, felülkerekedtek. Az egész vonalon visszautasításban részesültünk: — az önálló bank nincs meg, de megvan a Khuen-kormány, megvan a régi rendszer föltámasztása, a nemzeti lemondás követelése, és azzal szemben megvan a nemzeti előrehaladásért küzdő erők szétmállása.

Mi, kiket ezért a szomorú eredményért a legcsekélyebb felelősség sem terhel, a nyugodt elszántság céltudatos erejével fölvevessük ismét a harcot elveinkért. Előttünk lebeg Kossuth Lejos végrendelete, melyet iratai 5-ik kötetében hagyott hátra, hogy a 48-as törvényeket ki kell még próbálni.

E kipróbálás érdekében óriási előítéleteket kell legyőznünk, állhatatos és nyugodt iparkodással, mert a heveség az ellenkező hatást éri el; fölfele kell ismét görditen a követ, mely Sisyphusi kő volna, ha nem tudnánk biztosan, hogy egykor meg fog állni, de a melyet most mások hibája legördített.

Fel tehát a munkára ismét! Ne csüggyessen az, hogy évek néhez küzdelme nagy részt kárba veszett. Adjon erőt az a tudat, hogy a sikernek jönnie kell, ha a magyar nemzet számára még tartottak föl jövőt a végzetek, a mely jövőnek neve: független Magyarország és szabad polgárok, szabad hazában!

A mi pártunk régi, hagyományos programja alapján megy bele a választási harcba. Ez a régi függetlenségi program, melyet vallottunk és hirdettünk a kormány padjai is. Tisztában vagyunk azzal, hogy e program az idő szerint nem képviselhet kormányzati munkaprogramot. Elismerjük, hogy ez az alap-program ideális, de állítjuk, hogy idealitása dacára olyan, mely célt jelez és utirányt mutat.

Mind arra, a mit ez az ideális program tartalmaz, hazáknak joga van.

A független államiság kellekei a következők:

Az önálló hadsereg, melyre a magyar király föltetlenül számíthasson meg akkor is, ha esetleg bármely tartományban a kifelé vonzódás erőre kapna. Továbbá:

Az önálló vámterület és önálló magyar nemzeti bank, a melyek kizáróan a magyar érdekeket szolgálják és csakis ezt a nemzetet erősítik: e cél az uralkodó előtt is kedves kell hogy legyen, minthogy a magyar nemzetnek nincs külállamokban gócpontja. Végre:

Az önálló külügy, olyan mértékben, a melyben az gyakorlatilag keresztülvihető, tekintettel az uralkodó személyi azonosságára.

Ezek képezik a mi ideális programunk alapelveit.

De ha elveinket nemcsak hirdetni akarjuk, hanem el vagyunk tökélyre érvényesülésükért eredményesen is dolgozni az alkotás terén, akkor száon olunk kell az időszerű lehetőségekkel és olyan munkaprogrammal kell az ország elé állnunk, a mely nem ellenkezik ideális programunkkal, de megvalósítható az adott helyzetben, mint ennek az ideális programnak eszköze és fokozata. Be kell ismernünk, hogy az elvek pusztán hirdetésével 40 év óta nagyon kevésre mentünk. Eljött tehát annak az ideje, hogy e tanulságon okuljunk. Más utat kell keresnünk, más eszközt kell megpróbálnunk.

Rá kell lépünk a fokozatosság útjára, de azzal az erős elhatározással, hogy ezen az uton hátrafelé soha se fordulunk, hanem csak előre haladunk, gyorsabban, vagy lassabban, a miképpen bírjuk, de mindig előre, előbb mi, utánunk, ha még

célt nem értünk, az utódok s az utódok utódjai.

Ebből az irányzattól önként következik, hogy törekednünk kell többségre jutni; és mint többségnek, az ország kormányzása átvételére parlamenti jogunkat érvényesíthetünk. Ebben nem hatalomvágy vezet, hanem az a kötelesség, hogy elveinkért alkossunk s megvalósításukat előbbre vigyük.

A fokozatosság elvét elfogadjuk elsősorban az önálló bank és az önálló vámterület megvalósítását tüzzük ki célul. Az önálló bankot létrehozzuk minél előbb, mielőlt lehet; az önálló vámterületet 1917-re. Erős elhatározásunk nem térni vissza többé a minden vagy semmi elvéhez, hanem megszerezni és biztosítani a nemzet számára mindig ennnyit, a mennyit az időszerint lehet, nehogy úgy járjunk ismét, a hogy most jártunk.

Pártunk, továbbá a most képződött „nemzeti munkapárt” és függetlenségi Justh-párt egyaránt a fokozatosságot hirdetik: és mégis köztünk nagy a különbség. Mi egy világosan kijelölt cél felé haladunk fokozatosan: e cél a magyar állam függetlenségének megvalósítása. A fokozatosság elvét minden téren alkalmazzuk s egy téren sem helyezkedünk többé a minden vagy semmi álláspontjára. A fokozatosság tekintetében köztünk és a függetlenségi Justh-párt közt, mely elfogadta szintén a fokozatosság elvét még a katonai kérdésekben is, az a különbség hogy egy kérdésben: az önálló bank kérdésében egy napári időpontért a függetlenségi Justh-párt fölborította az egész helyzetet és súlyos válságba jutott ezzel az ország.

Az 6-szabadelvű 67-esek fokozatossága — nevezzék őket bár „nemzeti munkapárt”-nak — a mult tapasztalatai szerint visszafelé vezet, nem pedig Deák Ferenc állami dualizmusa felé, melytől eme 67-esek ténykedésével már oly messzire jutottunk, hogy semmivel sem könnyebb a Deák Ferenc dualizmusát megvalósítani, mint az 1848-at.

Munka-programunkban elsősorban említett közgazdasági függetlenség mellett, sőt ez idő szerint még annál is sürgősebben követeljük a választójog reformját, a melynek kérsedelmeért minket, kik folyvást sürgettük, szemrehányás nem érhet. Véget kell vetni annak, hogy e kérdéssel folyvást fenyegethessék a nemzetet: fölülről mint Damoklesz-karddal, átulról mint gyilokkal.

Azonban a legnagyobb határozottsággal kimondjuk, hogy midőn ezt látjuk, hogy bizonyos körök a választói jog reformját eszközül akarják használni, hogy tönkretegyék vele a magyar nemzetet és az ország értelmiségének jogos fölnyét. akkor mi csakis olyan választói reformot fogunk támogatni, a mely minden kétséget kizáró módon biztosítja az államalkotó magyar nemzet és az értelmiség fölnyét. Ez lehetséges egy megfelelő általános választói joggal is, és azért az ilyen természetű és kellekkel bíró általános választói jogot követeljük és támogatjuk. De óva intünk mindenkit attól, hogy jelszavakra alapított általános választói jogot hirdessen, mert bár lehet ezen az alapon olyan törvényt

alkotni, mely teljesen megvédi a magyar nemzet jogait és az értelmiség vezető szerepét, de lehetséges olyan általános szavazati jog is, a mely biztosan tönkre tevé a magyar nemzetet és az értelmiséget helyezné alul s a tudatlanságot pedig felül. Ilyen az az általános választói jog, a melyet Ausztriában a magyar nemzet esküdte ellenségei mindenáron és minden eszközzel ránk akarnak erőszakolni, a miben nekik segédkezett nyújtani magyar embernek semmi ok miatt nem lenne szabad. Egyenlő szavazati jogot is lehet alkotni, a föntjelzett feltételek szoros figyelembe tartásával, ha az egyenlő jelzővel a többes szavazat és a közvetett szavazat eljuttatását értjük: a többes szavazat által nyújtható nemzeti védelmet más módokkal is el lehet érni.

Részletekbe nem bocsátkozunk: mert nem az ellenzék hivatása, részletes törvényjavaslatokat ajánlani: legyen elég az irányelv, melyet ismeretelve kiemelünk, a magyar nemzet jogainak megvédelem, és az értelmiség fölényének biztosítása a tudatlanság és szertelenség fölött.

Munkaprogramunk részét képezik a katonai kérdések terén fölállított nemzeti kívánságaink föntartása, melyek időszerevé fogják válni mihelyt előtérbe fog lépni újra az unjonclét szám feladásának követelése. Erős hitünk, hogy a magyar állam hivatalos nyelvének és jelvényeinek alkalmazása semmi tekintetben sem gyengítene a hadsereget, sőt ellenkezőleg, azt eredményezné, hogy a monarkia két állama közül ez egyik a magyar állam, tömörebbé, tehát erősebbé válnék, a mit nagy dinasztikus érdeknek is ismerünk a jelen korban, midőn a másik államban állandó nemzetiségi harc és szétmorzsolódás folyik. A katonai kérdésekben is a fokozatosság terére lépünk, de hitünk szerint, e kérdésben sem záródhatik le a nemzet hosszú éves küzdelme teljes sikerrel, teljes vereséggel.

Nyomatékosan kívánjuk a városi és községi ügyek reformját.

Megakarjuk valósítani a katolikus autonómiát és az 1848 ik évi 20-ik törvény cikk végrehajtását, a mikre nézve az a kormány, melynek részesei voltunk, teljesen kész javaslatokat hagyott hátra.

Keresztül akarjuk vinni a munkásbiztosító és betegsegítő törvénynek már előkészített és megszövegezett módosítását, mely a felmerült sérelmeket orvosolja.

Megakarjuk alkotni az előkészített ipartörvényt és ennek kapcsán az ipari és kereskedelmi alkalmazottak erkölcsi és anyagi helyzetének javítását célzó törvényjavaslatokat. Létre akarjuk hozni az előkészített munkaszabadság biztosító törvényt.

Eszközölni kívánjuk az államvasutak szervezetének már megállapított reformtervezését. Létre akarjuk hozni a kivándorlás csökkenésére és a visszavándorlás előmozdítására alkalmas alkotásokat.

A nép terhének mérséklését és adózó képességének fokozását óhajtjuk keresztül vinni. A jogszolgáltatás gyorsítását és olcsóbbá tételét; a szegény-ügy rendezését: szóval olyan javaslatokat, amelyek minden téren szociális haladást jeleznek.

Világosan fölismertük a nemzet tömegei boldogulásának akadályait és törekedni fogunk ezeket elhárítani úgy, hogy a nem magyarajku polgárok is a jólét szálaival legyenek a magyar hazához csatolva. Tiszteletben kívánjuk tartani ezekben törvényes jogait fajj egyéniségük érvényesítésére, az állami egyesség és ezen állam magyar jellegének követelményein belül: de nem paktálunk olyan törekvésekkel, a melyek nemzeti fönnállásunk sarkalatos alapelveit érintik és nem engedjük gyengíteni amaz alkotásainkat, a

melyek kulturális téren a nemzeti egységet szolgálják.

Nem zárkozunk el a kibeküldéstől Horvátországgal, ha a magyar állam jogait épp oly tiszteletben hajlandó tartani e társország, mint mi a társországét.

A közmunkák terén megkülönböztetett figyelembe fogjuk részesíteni a csatornák és a folyók hajózhatósági tételét és a vízi erők fölhasználását, melyeknek államosítása az iparfejlesztésnél nagy szerepet volna hivatva játszani.

Meg kell még említenünk a népnek a föld okserübb művelésére irányítását és olcsóbb, könnyebben hozzáférhető hitelforrások megteremtését.

Kötelességünknek ismerjük az ellenzéknek is a tisztviselők -szolgálati pragmatikájának megalkotását, eléggé nem sajnálhatván, hogy ez is elmerült azokban nehézségekben, a melyek a koalíciós kormány erejének legjavát megemésztették.

Célunk lesz az ellenzék pajzain is előmozdítani a korona hozzájárulásának megnyerését ahhoz a jogfejlesztéshez, mely a nemzet élete fejlődésének természetes és elodázhatatlan feltétele és a mely nélkül elgvöngülne, elsatnyulna a nemzet.

Régóta ismeri az ország, végzi Szózatát Kossuth, elhűségünkkel, hazafiságunkat és körültekintő mérsékletünket, mellyel nem rombolni, hanem mindig csak alkotni igyekszünk és meg vagyunk győződve, hogy e nagy munkánkban támogatni fog az egész ország.

— Magyar osztrákok. Khuenék — bir szerint — legközelebb 15 olyan gyászmagyart akarnak királyi kitüntetésre fölterjeszteni, akik „kiváló érdemeket szereztek a nemzet és király kibeküldése körül.“ Nehogy Khuen uraság amugy is tapasztos fejét a válogatásban megerőltesse, mi ajánlunk neki 15-öt, akik testvérek között is megérdemelnének 25-öt ...

Munkapárti felsülés. Piros helyett — záptojás.

Azt hisszük, nem csalódunk, ha a husvét másodnapján Székelyudvarhely, a székely anyavármegye szívében történt politikai megnyilatkozás, a Nemzeti Munkapárt feltámadását egyszer és mindenkorra lehetlenné tette nemcsak itt a központban, hanem a vármegye összes választó kerületeiben is, ahol önálló gondolkodásu, hivatali befolyástól mentes választó polgárság található.

Nem tételezhetünk fel a vezető férfiakról oly nagyfoku rövidlátóságot, annyi cinizmust és a polgárság hazafias érzelmeivel való veszedelmes játékot, hogy a közutálattal fogadott kísérletezést még tovább is folytatni kívánják.

Elvégre együtt lakunk. Egy levegőt élvezzük. Mi szükség van arra, hogy egymást bélpoklos módjára megutáljuk? ... Már pedig a husvét másodnapjára előráncigált tiltakozó gyűlés, amint a következmények oly egyértelmű, elementáris erővel megmutatták, csakis a gyűlölséget, végtelen elkeseredést szíthatják a polgárság körében.

Ezeket szükségesnek tartottuk megjegyezni azok számára, akik az ilyen és ehhez hasonló alkalmakat a multban is többször felidézni, elég lelkiismeretlenek voltak.

A székelyudvarhelyi ugynevezett Munkapárt ugyanis nyilvánosságra

kivánczván, e célból a parlament feloszlásakor megtörtént sajnálatos incidenst akarta tiltakozó népgyűlés tárgyául felhasználni.

Az összehívó plakáton pártkülönbőség nélkül való megjelenésre hívta fel Székelyudvarhely város polgárságát husvét másodnapján délután 4 órára.

A népgyűlést a Budapest szálló színháztermébe tervezték. Így is szölt a meghívó. Azonban a Székely Dalegyelet hangversenyére, valamint az előjelekre való tekintetből is, jobbnak látták a Barkóczy Albert Koronkay-fele éttermébe összejáratni az óriási számban megjelent polgárságot.

Tényleg a polgárság csak úgy se-reglett és valósággal tömve volt a Barkóczy kettős nagyterme érdeklődökkel. De a dolog, nagy meglepetésűre egész másképen végződött, mint a hogyan azt a Munkapárt vezéralakjai eltervezték.

Látva a zsúfolásig telt házat, titkos örömmel legeltették szemeiket és nagy ámbícióval akartak hozzá kezdeni a függetlenségi párt kivégzéséhez. Erre azonban a lelkes polgárság iszonyu zajt csapott. Hevesen abcugolta Khuen-Héderváryt és a Munkapártot s annak felbérlet, megfélemtetett vezereit. Annál elemibb erővel eljenezte a függetlenségi pártot. Rágyujtott a Kossuth-nótára és szóhoz jutni sem engedte a munkapárti vezerkart. E közben pedig a záptojás és rothadt narancshéj, csakugy röpködött a megrémült vezérek felé.

A Munkapárt elég nagy raffineriával készítette elő a gyűlést. Sikere érdekében az általános tiszteletben álló két főpapot: Gróf Mikés János rom. kath. főesperest, Vajda Ferenc ref. esperest, továbbá több olyan tekintélyes embert is igyekezett bevonni, akik ellenzéki pártállásokról ismeretesek; nevüket nagy betűkkel hirdetvén az egész ives nemzeti színű falragaszokon. Ezek azonban belátván, hogy a gyűlés az ellenzék a függetlenségi párt ellen irányuló pártpolitikai tüntetésnek készül, dicséretükre legyen mondva, a mozgalomból azonnal kivonták magukat.

Igy aztán a Munkapárt az osztatlan közgyűlöletnek örvendő Ugron János darabont meggyefőnök és Zoltán vezetése alatt jelent meg. Kísérletüköz egy pár feltűnést kereső ur csatlakozott, így pl. Gálffy Kálmán főszolgabíró és a közjegyzőségben utazó Fodor Boldizsár székelykereszturi ügyvéd.

Záptojás és narancshéj özön, fűsiketítő fűtyülés, gonyos hahota jutott osztályrészükül. Jellemző és a jövőndő állapotokat kétségtelenül feltűntető eset, hogy Ugron János, ki a munkapárt Székelyudvarhely városi jelöltje, az elemi erővel kitérő felháborodás láttára meghátrált és a vendéglő egy félreeső, védett helyén húzta meg magát ...

A munkapártiak látván, hogy gyűlésük sehogy sem sikerülhet, a nép fokozódó dühe elől egy hátsó ajtón észrevétlenül elsurantak. Kint az utcán pedig a rendőrök és csendőrök sokaságának védelme alatt — eltűntek.

Az együtt maradt népgyűlés óriási lelkesedéssel a Kossuth-nóta hangjai mellett, egy emberként fölkerelkedett és beláthatlan tömött sorokban Dr

Valentsik Ferenc, a város volt függetlenségi képviselőjének lakásához vonult. Hatalmas, percekgig tartó éljenzéssel kívántak hallani. A volt képviselő lelkes szavakban ünnepelte a derék polgárság lebirhatlan akaratának, megvesztegethetlen lelkesedésének ezt az önként, senkitől sem szervezett kitörését, mely a függetlenségi párt ellen való ürügy keresést oly fényesen, oly férfias bátorsággal, a csendőrszuronyok sokasága mellett is meghusította.

A választó polgárság nevében többen lelkes szavakban üdvözölték erre a képviselőt: biztosították tántoríthatlan ragaszkodásukról. Elkeseredett kijelentésekkel botránkoztak meg Khuen és cinkostársai törvénysértéseink, alkotmányellenes cselekedeteinken és a Munkapárt hazafiatlan, minden tisztességes érzésű polgárban undort keltő vállalkozásán. Spontán egyértelműséggel újból jelölték Dr Valentsik Ferencet a város függetlenségi párti képviselőjének. Elhatározták, hogy a függetlenségi pártot és Justh Gyulát táviratilag üdvözlők.

Az egybegyűltekhez még Dr Valentsik képviselőjelölt és Dr Paál Árpád, a vármegye törhetetlen hűségű, nagyképzetségű főjegyzője intézett köszönő, a székelynép diadalát üdvözlő és további férfias kitarásra buzdító szavakat. Mire aztán az óriási közönség egy hazafias dalt énekelve, a legnagyobb rendben és csodálatos fegyelmességgel szétoszlott.

A munkapártiak kudarcát, felsülését tetézi az is, hogy napokkal azelőtt és napokon keresztül, aláírási iver erőltetésével, a kisebb tisztviselők hivatali presszióvalásával, folytonos lázas munkával igyekeztek maguknak népgyűlési közönséget biztosítani, de a hazafias polgárság függetlenségi szelleme, egészen szervezetlenül, minden előkészítés nélkül győzedelmeskedett a munkapártiak előírások, folytonos szervekedésével szemben.

Előre!

Az igazi vérbeli újságíró, a ki a lelkét, minden érzését, minden gondolatát a milliónyi ólombetű közvetítésével osztja szét az emberiség között, aki eszmékért küzd és hirdetője az igazságnak, nem szokott önmagáról, a mesterségéről beszélni; másokért él, a mások dicsőségét, felemelését, boldogulását szolgálja névtelenül, mint a közkatona, aki lelkesülten, honszeretettől áthatva száll szembe a veszéllyel és meghal a hazájáért. Ezért nemes, ezért magasztos a hivatása ... És most még is szakítunk a hagyományos szokásainkkal: magunkról is írunk valamit, miután másokról már annyiszor irtunk. A „Székely-Udvarhely“ — multjához hiven — a székelység boldogulásáért, a magyar haza függetlenségeért folytat kitaró küzdelmet. Ehhez minden igaz magyaroknak segítenie kell. Ismét nagy harc előtt állunk. Erős, megfélemlítést nem tűrő munkálkodást kell kifejtenünk, hogy a 48-as függetlenségi irány e vármegyében, a székelység becsületére, dicsőségeképen fönmaradjon. Jól tudjuk, mert a négy év előtt végigküzdött nemzeti ellenállás idejében érzékenyen tapasztaltuk, hogy a törvénytelen kormány

HIREK.

Hihetetlen hírek.

Mondják, hogy a muszkapárti vezérkarból egy elokelő alak e héten székelyben elpirult;

mondják, hogy a tiltakozó népgyűlésből, nem volt szégyenletes meglekület;

mondják, hogy husvéti piros helyett, a granicsárok záptojást nem kaptak;

mondják, hogy hölgyeink nagy része a nehéz megélhetési viszonyokra való tekintetből, pudert és kremeket nem használ;

mondják, hogy ezt a nemes elhatározást a férfiak hálás szeretettel nem fogják ünnepegni;

mondják, hogy a megérdemelt nyugdíjban részesülő megyefőnökök zsebvágái újabb zsákmányra nem izgatják;

mondják, hogy a granicsárok tisztos nevű egyeneket magukhoz hasonlóvá tenni nem akarnak;

mondják, hogy a hívek borzasztóan lelkesednek a pasztorok politikai állásfoglalása fölött;

mondják, hogy „A nemzet jogait szívesen áruba bocsátó gyászmagyarkak” című sarga-lekete feliratokat a rendőrök kapával nem kapták le;

mondják, hogy a városunk polgárságának hazafias ösztönét a muszkapárt „vizbevető hétfőn” hideg vízzel leönteni nem akarta;

mondják, hogy a hétfői *siker* után, most már a darabont megyefőnök nálunk okvetlenül felép képviselőjelöltnek.

E hírek valódiságáért nem vállal felelősséget a szerk.

— **A husvétünnep** nálunk mindig élénk, mozgalmasok. Nem csoda, ha a távoli vidékeken lakó székely atyánkfiai is ilyenkor hazahazarándulnak: egy kis puskaporszagra. Husvét első napján most is meg volt a sok század óta gyakorolt, rendkívül edzett dobhártyát kivánó, hatalmas puskázás, mely már szombat este, a feltámadási szertartással kezdődött. A lovas és gyalogos határjárás, processzióval való felvonulás, az egész közönséget mozgásba hozza. Majd a templomok teltek meg ájtatos hívekkel. Második ünnepen az öntözködés, délután pedig a munkapárt valóban kedélyes cécója volt. Este meg a Dalegylet nagyszabású mulatsága folyt le, amely reggelig tartott. Ilyen változatossággal teltek el a husvét ünnepei székely anyavárosunkban. Mind ezekről különben a „Székely-Udvarhely” megfelelő rovataiban részletesen is beszámolunk.

— **Kossuth zászlója.** Megbízható forrásból értesülünk, hogy szentgericei J a k a b Sándor, Kossuth tiktára — közelebről hozzánk érkezik és székely testvéreinktől személyesen fogja megkérdezni, hogy a Kossuth erős kézzel tartott zászlójához, kik maradnak hívek?!!!!

— **Dalegyletünk hangversenye** kitűnően sikerült. Husvét másodnapján este zsufolásig megtelt a Budapest-szálló színházterme közönséggel. Valóban becsületére és nagy dicséretére válik Székely Dalegyletünknek, hogy oly magas színvonalú szorakozásban, nemes élvezetben részesítette közönségünket. — Nem csalódtunk. Tudtuk, hogy áldozatokra kész közönségünk a valóban művészi értékű és így Dalegyletünk Horváth József ref. kántor karnagy vezetésével olyan eredményt produkált, a minő csak régen, a Dr Vajda Emil idejében volt még. A műsor minden pontja remekül sikerült. De a babér egyfelől a műkö-

Ünnepi előkészületek.

Justh Gyula, a függetlenségi párt elnöke, tudvalevőleg a jövő hónap első felében Székelyudvarhelyre érkezik. Az ünnepélyes fogadtatás előkészítése céljából kedden délután városunk polgársága értekezletet tartott. Megválasztotta az ünnepély 100-as bizottságát és a vezető férfiakat is kijelölte.

désnél is a Dalegylet, legfőképpen pedig a Borsai Samu karmester vezérelte alatt oly magas művészettel játszott kolozsvári honvéd zenekaré. Élénk tetszést, nagy hatást keltett Dózsa Sárika hazafias tárgyú melodramái előadása, Kassay Irén zongora- és Horváth József ref. kántor távoli énekkíséretével. Megemlítjük meg Kertész Albertné zeneszerzőnő temperamentumos zongorakíséreteit. Tény az, hogy pályakoszorúzott Dalegyletünk, negyedszázados érdemei mellé, eddig szerzett babérhoz ismét számíthat egy fenyvs lapot

— **Justh üdvözlése.** A husvét másodnapján megtartott népgyűlés, mely az utolsó képviselőházi ülésen történt incidensből kifolyólag, a székelyudvarhelyi munkapárt zászlóbontása akart lenni, úgy végződött, hogy Justh Gyulát, a függetlenségi párt elnökét a következő táviratban üdvözölte:

A székelyudvarhelyi munkapárt által összehívott tiltakozó népgyűlést Székelyudvarhely polgársága azon határozattal tartotta meg, hogy tilakozik Khuen törvényesávarása, a munkapárt hazafiotlan vállalkozása, a magyar sajtó nagyrészenek a függetlenségi párt ellen irányuló rosszhiszemű támadásai ellen. A népgyűlésre megjelent polgárság ezrei Dr Valentik Ferencet újból felülék óriási lelkesedéssel kimondottak, hogy Nagyméltóságodat és a függetlenségi pártot üdvözlik. Örömmel hozom ezeket Nagyméltóságod tudomására. Gyertyánffy Gábor, függetlenségi párti elnök.

— **Gazdasági Egyletünk közgyűlése.** Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület folyó évi április hó 12-én (kedden) d. e. 10 órakor Székelyudvarhelyt, a vármegyei ház kistermében tartja meg rendes közgyűlést, melyet megelőzőleg d. e. 9 órakor választmányi ülés lesz. A közgyűlés tárgyait elnöki megnyitó, a múlt évről szóló tiktári jelentés, penztárnok, illetve számvizsgáló bizottság jelentése, valamint még azon indítványok, melyek április 8-ig az elnökséghez beadattak kepezik. Vármegyénk gazda közönségének e kiváló tevékenységű, sz les körben hasznos munkát teljesítő egyesülete megérdemli, hogy közgyűlésen minél számosabban részt vegyenek a tagok és érdeklődők.

— **Betyár kendője.** Fenyéd községben április 3-án (vasárnap) az ottani ifjuság, az iskolában kosaras táncvígalmat rendez és ezt megelőzőleg a „Betyár kendője” című színjátékot fogja előadni. Aki közvetlen közelről ismeri népünk gonolkozását, csak örömmel veheti, hogy derék, ügybuzgó tanítóink a népmívelést ily uton is szolgálják. Buzdításul megemlítjük, hogy a színdarabban Sándor Erzsébet, Lajos Sándor, Csiki Dénes, Csiki András, Lajos Róza, Simon Ákos, László Gizella, ifj. Csiki István, Csiki Róza, Székely Jula, Miklós Gergely, Csiki László, Dombi József, Ilyés Imre, Sándor Gáspár, David Márton, Gergely Ferenc, Szabó Mózes, id. Csiki István, Talált István és Nagy Ignác szerepelnek. Az előadás este 6 órakor kezdődik. A belépési díj pedig személyenként 1 K, családjegy 2 K 50 f.

— **Szánas husvét.** Bámulatosan szép tavaszi időjárásunk megváltozott, Nem hiába tartja a régi szé-

kely közmondás, hogy „szekeres karcson — szánas husvét”, mert ha ugyan a husvétünnep alatt nagyobb havazás nem is volt, tegnap; reggel még decembernek is becsületére való hótömeg hullott. A farkas nem ette meg a telet, és így a pompás, rügyfakasztó tavasznak — valóságos tél lehet a folytatása.

— Erdélyrészi kirakó vasárok.

Április hó 1-én: Felsőbajom, Gyimesközéplek, Hódos, Markod Vizakna; 2-án: Alsócsernáton. Oláhláposbanya; 4-én: Eted, Mártonhegy; 5-én: Baromlaka, Erzsébetváros; 6-án: Alsóvist, Bethlen, Hidalmas, Oláhlápos; 7-én: Maroslye, Ugra; 8-án Marosujvár; 9-én: Vajdahunyad; 10-én: Kutyfalva, Magyarós; 11-én Teke; 12-én Halmagy, Kraszna, 13-án Nagybacon, Zám; 14-én Borogóprund. Csikszépvíz, Egerbegy; 16-án: Szabed; 18-án: Berethalom; 20-án Buza, Drassó, Gyalu, Nagysármás.

— **Kósza Jutka Vargyason.** A vargyasi ifjusági egyesület husvét másodnapján, az állami iskolában, az ifjusági hazalátókéje javára, igen jól sikerült műkedvelői előadást rendezett. Lukácsy Sándor: „Kósza Jutka” című népszínművet adták elő és utána reggelig tartó táncmulatság következett. Az egész vidék intelligenciája megjelent és állandóan jól mulattak. Az előadás szereplői: Barabas Gábor, Fülöp Albert, Andorkó József, Ilkei Ferenc, Klein Margit, Andorkó Mihály, Székely Ágnes, László Rebi, Mathé Zuzsa, Jakab József, Mathe Elek, Székely Ferenc, Tóth József, Pál Kata és Audorkó János mindanyian dicséretesen megállították helyüket. Azonban Hudtacek, Marci és Erzsébet személyesítői, valósággal kitüntették magukat. A mulatság anyagilag is szép eredményt hozott, a mennyiben, mintegy 172 K tiszta jövedelemmel gyarapította a nemes célu alapot. Az előadást szombaton ismételni fogják.

— **Husvétüdvözlés.** Délelőtt öntözött — kapott piros tojást. Délután szónokolt — dobtak rá záptojást. Ki ez? Zoltán és János...

— **Elveszett fuvola.** Zetelaka és Székelyudvarhely között egy fuvola elveszett. A becsületes megtaláló lapunk kiadói hivatalában illő jutalomban részesül.

— **Tavaszi idényre** megérkeztek már a kiváló gyártmányu, legjobb minőségű belföldi és angol gyapjűdivat ferfiruha szövetek, melyekből mérték után minden izlesnek megfelelő ruhákat megrendelésre készíttet Szenkovits János utóda férfi divat osztályában Székelyudvarhelyen.

Kanyaró után

a legkomolyabb betegségeknek biztosan elejét veszi a SCOTT-féle EMULSIÓ. Az egészség gyors visszaszerzése meglepi mindazokat, akik először tesznek kísérletet a SCOTT-féle EMULSIÓ-val.

A SCOTT-féle EMULSIÓ csakis annak köszönheti, hogy összes alkatrészeiben fenntartja legnagyobb fokú tisztaságát.

Nagyon megfelelő az elkényeztetett inynnek és a meggyengült emésztésnek.

A SCOTT-féle Emulsió a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f. Kapható minden gyógytárban.

Ne feledje el

Hogyan a hirdetések hasznára lesz.
 Aki nálunk hirdet annak sikere van.
 A hirdetés szövegezésében szívesen segítünk; kívánatra kliséit is beszerzünk.
 Hirdetőinknél történet megrendelésénél „Székely-Udvarhely”-ben szíveskedjek hívatközi.

Uj és használt kocsik

jutányos árban kaphatók:

Balázs Sándor kocsigyártó és fényező üzletében Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 52. sz. alatt. Kocsijavitásokat és tapezirer munkákat elvállal pontosan teljesít.

Képes

levelezőlapok a legnagyobb választékban kaphatók Betegh Pál könyv-, papír- és rajzszerekeskedésében Székelyudvarhelyt, Kossuth-u. 31. sz.

B O R I

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kaphatók.

TALÁLÓS KÉRDÉS.

Miért apróhirdetés az apróhirdetés?

mert néhány APRÓ sorban minden szükséges és célszerű dolgot lehet hirdetni és így valóban APRÓ pénzbe kerül csak, ha az ember

mindentéle állást

kinál vagy keres,

mindentéle terményt

kinál vagy keres,

lakást

kinál vagy keres,

mindentéle butort

kinál vagy keres,

mindentéle ipari cikket

kinál vagy keres,

a legkülönbözőbb

apróbb dolgokat

kinálja vagy keresi,

mely csak APRÓ költséget bír el, Olvasóközönségünk ezer meg ezer esetben hálásan emlékezik meg arról, hogy az apróhirdetések fényes sikerrel segítik elő a **kinálat** és **kereslet** nagyarányu forgalmát. **Azért ne tessen habozni** a mikor csak a legesekélyeb szükség diktálja:

apróhirdetést

kell feladni a

„Székely-Udvarhely”-ben

Apró a hirdetés,

apró a költség!

Sírkövek és lépcsők

mindenféle kivételben a legszolidabb árak mellett kaphatók:

Imreh Márton

kőfaragó és sírkőraktárosnál Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 52. szám alatt.

Unitáriusoknak

igen becses Konfirmációi Emlék a **Demeter Dénes** homoródkarácsonfalvi elkész által írt, az E. K. T. 280—902. sz. alatt elfogadott és ajánlott gazdag tartalma, sok képpel megjelent 84 oldalas könyv. Füzve 40 f, kötve 60 fillér. Kapható Betegh Pál könyvkereskedésében Székelyudvarhelyt.

MIÉRT

nem előfizetöje Ön is

AZ ÜZLET

című szaklapnak? Mert nem ismeri, mert nem tudja, hogy ez a legjobb magyar kereskedelmi szaklap. Két korona csak egy negyedévre e lapnak előfizetési díja.

Aki a csoklyószeret „AZ ÜZLET”-re irasznja, az jó üzletet csinált. Mutatványzámot ingyen küld a kiadóhival Budapest, V. Sas-utca. 12. sz.

1848

eredeti angol, francia és amerikai toalettmódel között a BUDAPESTI BAZÁR egy evfolyamában. Előfizetési ára: **negyedévre 2 korona** Ingyen mutatványzámot küld a „BUDAPESTI BAZÁR” kiadóhivatala Budapest, VIII. Baross u. 22. (Budapesti Bazár-ház.)

Magyar Könyvviteli Folyóirat

havi folyóirat a könyvviteli ismeretek fejlesztésére. Főszerkesztők: **Kárpáti Béla** és **Trautmann Henrik**. Társszerkesztők: **Kuntner Robert**, **Szél Jenő**, **Zsengeri Manó**. Megjelenik minden hó első napján egy és fél nyvi terjedelemben. Előfizetési ára egy évre 8 K, fél évre 4 K. Egyes szám ára 80 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Mészter-u. 27. Mutatványzámot szivesen küld a kiadóhiv.

Belyegzők

B megrendelésre mindenféle kivételben bárhova a legpontosabban, gyári ár mellett szállítanak **Betegh Pál** könyv- és papírkereskedéséből Székelyudvarhelyt.

SZÉKELY-UDVARHELY

tiszta 48-as függetlenségi lap, Udvarhelymegye legelterjedtebb közlönye. Megjelenik hetenkint 2-szer. Előfizetési ára fél évre 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emke Adria Rákóczy Szt-István Szepesi len legjobb magyar gyártmányu díszleveledpapirok. Ezeket kívül közönséges és finom, szines és virágos leveledpapirok és borítékok, leveletkártyák, gyász- **Képes levelezőlapok** 20-féle helybeli felvetel, levélpapírosok stb. Nagy választék tájképes, virágos, genre, művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből.

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

Állandóan kaphatók mindenféle **kész nyomtatványok**, u. m. községi, körjegyzői, szolgabiroisági, végrehajtói, ügyvédi, lelkeszi, iskolai, üzleti és különféle magánügyi nyomtatványok.

KÖNYVNYOMTATO- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

BETEGH PÁL

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

Mindenféle színü, nagyságu, szílyu és minőségü irodai és i

PAPIROSOK

vonalzott és sima leveledpapirok, vonalzott és rovatos papirok, rajzpapirok, írógeppapirok, esomagoló és selyempapirok, másolópapirok, itató-papirok, szűrőpapirok, torta- és befőző papirok, könyvkötő papirok és papírkülönlegességek. Kártyapapirok.

Lemez papirok minden sulyban. hangjegypapirok. Sorvezetők.

Írkák, füzetek,

jegyzetkönyvek, hangjegyfüzetek, rajzfüzetek, vázlatkönyvek, rajzminták, szepirási és rondirási minták. Olcsó legyező-faldiszek, klozetpapirok, szivarkahüvely, szivarka s névjegy tárcák Dohány-ésszivartárcák bőrből és femből. Bőrtárcák pénzes-erszények, okmány és írománytáskák.

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. (saját ház).

Ajánlja modern gépekkel szakszerűen berendezett villam-motoros KÖNYVNYOMDÁJÁT

mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatóságai és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és jutányos áron való elkészítésére. Ajánlja továbbá

könyvkötészetét

honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olcsó áron kerülnek ki

Acellitollak, ronditollak, üveg-tollak, toll-szárak, díszitollszárak. **Íróok**, fekete, szines és másoló-íróok, notes íróok, csavaríróok (crayonok), zsebíróok, csavaríróbetétek, íróvédők, íróhegyezők. **Kréták**, iskolai, kávéházi és fajelző kréták, szines kréták. **Tinták**, legjobb irodai és másoló tinták, szines, vegy és ruhajelző tinták, bélyegzőfesték, tus, mézga, folttisztító, bronz.

HEGEDŰ, hegedüvonó, hurok, hegedü-iskola, hegedü-alkatrészek. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek. **Dangoló-ípek** és **emák**. Monogrammok fehérnemü és leveledpapírjelzésre. Kézi nyomda. — Különféle bélyegzők, pecsétnyomók, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostyak. Ajtóablak és névfeliratok öntött femből, erdészkalapácsok gyári árban.

A hazai és külföldi jeles írók művei, ifjusági iratok és képeskönyvek folyton vannak készletben. Teljes Magyar Könyvtár. A székelyudvarhelyi **középisztó lakban** és a városi és megyei **elemi népiskolákban** használatban levő **összes tankönyvek** raktára. Szótárak, térképek, naptárak, imakönyvek, albumok, emlékkönyvek, üzleti beíró könyvek, főkönyvek, pénztárkönyvek, naplók, jegyzőkönyvek, másolókönyvek, bevasárló könyvek, zsebkönyvek (notesek), pénztártömbök (Block), bárcá és szelvénykönyvek.

Körzők,

vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák tolltokok, itatódeszkák, olaj-szfesték minden színben. Ecsetek. Irodai és zsebtintatartók, díszitintatartók, tollállványok, szivacs csésze, író-mappák. Legjobb dörszmezgák, gummiszalagok. — Rajzszögek, szönyegszegek, kapcsok stb